

Хэзыгъэгъуазэ

Анэдэлъхубзэр еджакIуэм и дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ предмету, езым Iуэхугъуэ куэд кызызэщIиубыдэу щытщ. ЦIыхур цIыхуу щытын папщIэ, абы Iэмал имыIэу бзэ Iурылгу адыгэ лъэпкъым и гурыгъу-гурыщIэхэр, и зэхэщIыкIыр кyiIуэтэфу щытын хуейщ.

Анэдэлъхубзэм хухэха урокхэмрэ абы епха адреи урокхэмрэ нэмышI нэгъуэщI зэманхэм кьалэжъ Iуэхугъуэхэми мыхьэнэшхуэ иIэу кыщосэбэп анэдэлъхубзэр. Аращ ар шэрыуэу пэщIэдзэ классхэм щаджын, щызэрагъэщIэн щIыхуейри. Ар класс нэхьыщIэхэм зэрыщаджым куэд кызыфIигъэкIын хуейщ гъэсэныгъэм и лъэныкъуэкIэ.

ПэщIэдзэ классхэм щIэс еджакIуэхэм икьукIэ куууэ зэхащIэ IуэрыIуатэмрэ художественнэ произведенэхэмрэ гъэсэныгъэ хэлъыр.

Художественнэ литературэм щыщ тхыгъэ зэмылIэужьыгъуэхэм еджакIуэхэр кышпрагъаджэкIэ егъэджакIуэхэм я нэIэ трагъэтын хуейщ а тхыгъэхэм кьалуатэ гупсысэ нэхьыщхьэхэр цIыкIухэм ауэ сытми кьагурыIуэн кьудейм кыщымынэу, куууэ зэхрагъэщIэным, зэхэщIыкIыгъуэу икIи гъэхуауэ кьеджэным и бгъэдыхьэкIэ нэхьыфI дьдэхэр кьэгъэсэбэпурэ.

ЕджакIуэхэр сыт хуэдэ тхыгъэхэм кьеджэу щытми, а кьеджэныгъэм кьыдэкIуэу Iэмал имыIэу ягъэзэщIэн хуейщ бзэм зиужьыным хуиунэтIа лэжыгъэ зэмылIэужьыгъуэхэр. Апхуэдэ лэжыгъэхэм ящыщхьэщ мыхэр:

- кыызэджэ текстым гъэсэныгъэ хэлъыр я зэхэлъыкIэм, я ухуэкIэм гу лъатэныр;
- текстыр Iыхьэ щхьэхуэурэ зэпаудыфыныр икIи дэтхэнэ зы Iыхьэми псалъащхьэ хуащIыныр;
- кыызэджам план хуагъэувыфыныр икIи ар планым тету кьалуэтэжыфыныр;
- текстым и пэмкIэ е и кIэмкIэ кыпагъэувэфыныр;
- тхыгъэ гуэрхэм я аналогиекIэ рассказ мыин зэхалъхьэфыныр;
- тхыгъэм кыхухэха сурэтым тепсэлъыхьыныр, нэгъуэщIэхэри.

Епланэ классым кыызэджэнухэр адэ щIыналъэр, адыгэ лъэпкъыр, ди хабзэ-нэмысыр, дыкъэзыхьуреихь дунейр зыгъэлапIэ, художественнэ лъэпIэныгъэ зиIэ тхыгъэхэрщ.

ПэщIэдзэ классхэм и епланэ гъэ еджэгъуэм урокым хухэха зэманым и нэхьыбапIэр тхыгъэм кьеджэнымрэ абы елэжынымрэ теухуауэ щытын хуейщ.

Мурадыр:

- еджакIуэхэр жьакIуэу адыгэбзэкIэ псэлъэфу, тхыгъэм, усэм тэмэму еджэфу егъэсэн;
- тхыгъэм тэмэму елэжыфу, тхыгъэм теухуа кьэIуэтэныгъэр ягъэзэщIэфу егъэсэн;
- тхыль еджэныр фIуэ ялъагъун, сабийм литературэм дегъэхьэхын;
- тхыгъэм и купщIэр кыхахыфу, ар гъэсэныгъэм ирапхыфу, зэлъытыныгъэхэр ящIыфу егъэсэн.

Программэм кызызэщIиубыдэр

1. IуэрыIуатэ – сыхь. 8;

Адыгэ IуэрыIуатэ щыщ пычыгъуэ щхьэхуэхэр: псысэхэр, кьуажэхьхэр, нэщэнэхэр, таурыхьхэр, хьыбархэр, псынщIэрыпсалъэхэр.

2. Бжыыхьэ – сыхь. 2;

Бжыыхьэм дунейм и теплъэм теухуа тхыгъэхэр.

3. ЩIымахуэ – сыхь. 2;

ЩIымахуэм дунейм кыщыхьу зэхуэкIыныгъэхэм, цIыхухэм я IуэхушIафэхэм теухуа тхыгъэхэр.

4. Дапщэщи шапхьэу щыт – сыхь. 5;

Цыхухэм яку дэль зэхушытыклэфлхэм, цыхугъэ лъагэм, зэныбжьэгъугъэ пэжым икли нэгъуэщл 1уэхугъуэфлхэми теухуа тхыгъэхэр.

5. Си Хэку – сыхь. 3; Цыхум Хэкум хуилэн хуей гурыщлэ лъагэхэр кызыхэщ тхыгъэхэр

6. Гъатхэ – сыхь. 3;

Гъатхэм дунейр кызыерыщлэрэщлэжым, дэнэкли кышыхъу зэхъуэклыныгъэхэм теухуа тхыгъэхэр.

7. Гъэунэхуныгъэ инхэм я зэманым – сыхь. 1;

Хэку зауэшхуэм и зэманым цыхухэм ятелъа бэлыхьыр, псэемыблэжу Хэкур зыхъумэжахэм я лыхъужыгъэр кышыгъэлъэгъуа тхыгъэхэр.

8. Дыкъэзыухъуреихь дунейр – сыхь. 2;

Цыхухэр къэзыухъуреихь природэм хуэсакъыу, абы пщлэ хуащлу щытыным теухуа тхыгъэхэр.

9. Лэжыгъэм цыхур егъэбжьыфлэ – сыхь. 6;

Гъащлэм лэжыгъэм щилэ мыхъэнэр, пщлэр кызыхэщ тхыгъэхэр.

10. Гъэмахуэ – сыхь. 4.

Гъэмахуэм дунейр кызыерыщлэрэщлэжым, дэнэкли кышыхъу зэхъуэклыныгъэхэм теухуа тхыгъэхэр.

Гуклэ зэгъэщлалхъэхэр:

Хъуэхъухэр

Флэхъус ехыклэхэр

Губжокъуэ Лиуан «Бжыхъэ»

Нало Заур «Щымахуэ»

Щоджэнцлыклу Алий «Щымахуэ»

Адзын Мухъэмэд «Си щлалэ»

Щоджэнцлыклу Алий «Щлэблэм папщлэ уэрэд»

Дыгъужь Къурмэн «Кърухэр»

Тхэгъэзит Зубер «Гъэрэ щлэрэ»

Кыщокъуэ Алим «Жыр пылэ»

Нало Заур «Удзгъэклэ»

Адыгэ флэхъусхэр

**Тематическое планирование по литературному чтению
на кабардино-черкесском языке (родном).**

4 класс «Анэдэльхубзэ» Л.Т. Куготов,

Х.И. Долов «Эльбрус», 2018. 34часа (1 час в неделю)

№	Темэхэр	Сыхьэт бжыгъэ р	Урокыр щек1уэк1ыну махуэр	
			План.	Факт.
1	Нэщэнэхэр 1уэры1уатэм и жанрщ. Къуажэххэр . Псынщ1эрыпсалъэхэр.	1	02.09	
2- 3	Ф1ымрэ 1еймрэ. Адыгэ псысэ «Мыщэ и къуэ Батыр»	2	09.09 16.09	
4	Псысэ «Л1ымрэ жыгымрэ»	1	23.09	
5	Ц1ыхухэмрэ псэущхьэхэмрэ. Псысэ «Пц1ащхьуэ ц1ык1у»	1	30.09	
6	Таурыххэр. Таурыхъ «Щ1алэм и насып»	1	07.10	
7	.Хьыбархэр. Нарт хьыбар «Бэдынокъуэ чынтым зэрэзуар»	1	14.10	
8	Гугъуехьак1уэхэм я пашэ. Андемыркъан и хьыбар	1	21.10	
9	Гъэм и зэман л1эужьыгъуэхэр. Бжыхьэм фык1элъыплъ Гъубжокъуэ Лиуан «Бжыхьэ»	1	28.10	
10	Гъэм и зэманхэр. Тхьэгъэзит Зубер «Бжыхьэк1э»	1	11.11	
11	Гъэм и зэманхэр. Налю Заур « Щ1ымахуэм»	1	18.11	
12	Щоджэнц1ык1у Алий « Щ1ымахуэ ». Абыт1э Владимир « Щ1ымахуэ ».	1	25.11	
13	Адзын Мухьэмэд «Си щ1алэ»	1	02.12	
14	К1уант1э 1эзид «Гульытэ»	1	09.12	
15	Къуэдзокъуэ Хьэсэн «Блулэ»	1	16.12	
16	Щоджэн-ц1ык1у Алий «Щ1эблэм папщ1э уэрэд»	1	23.12	
17	Хьэхьупащ1э Амырхъан «Щ1эин»	1	13.01	
18	Нэгумэ Шорэ «Ижъ зэманым адыгэхэм я псэук1ар»	1	20.01	
19	Хьэх Сэфарбий «Дэшхуей тхьэмпэ»	1	27.01	
20	Бозий Лудин «Хьерлы зыгъэп1ейтейр»	1	03.02	
21	Гъатхэм фык1элъыплъ. Щоджэнц1ык1у	1	10.02	

	Иэдэм «Гъатхэ теплъэгъуэхэр»			
22	Тхъэгъэзит Зубер «Гъэрэ щырэ»	1	17.02	
23	Нало Заур «Гъатхэ»	1	24.02	
24	Кыщокъуэ Алим «Жыр пылэ»	1	03.03	
25	Нало Заур «Бжыхъэ мэзым кыщыхъуар»	1	10.03	
26	Щомахуэ Амырхъан «Мишэ и анэр кыгъуэты-жащ»	1	17.03	
27	Бозий Лудин «Лонэ и зы махуэ»	1	07.04	
28	ГъукIэлI Исуф «Дадэ»	1	14.04	
29	Гъубжокъуэ Лиуан «ПцIащхъуэ»	1	21.04	
30	КIуантIэ Iэзид «Мыр зеиншэщ»	1	28.04	
31	Елмэс Iэулэдин «Губгъуэ гуэгуш»	1	05.05	
32	Къэрдэнгъуш Зырамыку «КIэбы шэмрэ дыгъужьымрэ»	1	12.05	
33	Кыщокъуэ Алим «Къуэ»	1	19.05	
34	Нало Заур «УдзгъэкI» . Щомахуэ Амырхъан «Космос»	1	26.05	
	Сыхъэтыр зэрыхъур	34		

**ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ**

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат 603332450510203670830559428146817986133868575786

Владелец Кожаев Адам Арсенович

Действителен с 24.02.2021 по 24.02.2022